

LA MIRADA

Borrell en tres dimensiones

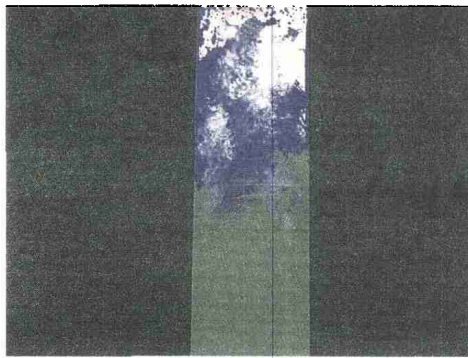
JOAN RIPOLL

El propassat any 2011 fou pròdig en la difusió de l'obra del nostre pintor Alfons Borrell, que exposà principalment a la Fundació Palau de Caldes d'Estrac i a la Fundació Vila Casas de Barcelona, al su espai Vol-Art. De l'eco d'aquestes mostres exemplars ens ha arribat la que ens brinda l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell, una mostra genuïna dels seus sabers i de la seva creativitat.

Direm, per començar, que la mostra recull poca obra (onze pintures i tres gravats), finament seleccionada i exquisidament col·locada a les parets de l'Acadèmia, cosa que potencia els seus valors d'obra madurada, viscuda, rigorosa: simplicitat de formes i ús refinat del color. Superada, amb el temps, la tensió entre el gest i el signe que marcà una època anterior de la seva pintura, aquesta ha arribat a una puresa expressiva molt personal, arrelada a la convicció de l'autor: "tot ho transformo en aquesta mena de simbiosi amb la vida, amb el fet de la vida".

Pintura vital, doncs, que es tradueix en una pura harmonia de color, en una juxtaposició de masses cromàtiques en un diàleg subtil que refon en una unitat el dedins i el defora, aquelles dues dimensions que Joan Brossa definia com "el buit i el llampec"; en diríem també el silenci i l'eloqüència: allò que diem un dia, parlant de la realitat interior de l'artista, que el més íntim és revelat pel més extern, com aquella "submissió a la realitat interior" que preconitzava Marcel Proust per a l'obra d'art.

L'exposició actual, però, va més en-

Obra d'Alfons Borrell

DS

"L'exposició ens presenta la relació de Borrell amb altres arts: a més de la pintura, amb el cinema i la música"

llà ja que ens presenta la relació de Borrell amb altres arts: a més de la pintura, amb el cinema i la música; com si diguéssim, podem veure l'artista en tres dimensions, un relleu que ens acosta a facetes inèdites de la seva

personalitat. Això se'ns mostra amb els tres aiguaforts que conformen la carpeta "Trànsit boreal" i amb la projecció de vuit fragments preferits de pel·lícules escol·lides.

Borrell es declara cinèfil, freqüentador al seu temps de la Filmoteca, i ell mateix autor d'un film amateur filmat i premiat l'any 1964: "Aigua fosca", una filmació d'un tram del riu

Ripoll al pont de la sortida de Castellar, amb fons musical d'una Partita de Bach. Una mena de "música aquàtica" visual que tracta de captar el ritme de l'aigua saltant entre les roques, un experiment visiu molt suggeridor. A partir d'aquí, Oriol Vila-puig ha elaborat uns "Desplaçaments" que mostren la personalitat d'Alfons Borrell a través del cinema, proposta que recull un muntatge de vuit fragments de pel·lícules triats i comentats per ell mateix: de Buster Keaton a Abbas Kiarostami, constitueixen una mena de proclama de la vigència de l'amor sobre la mort, tan explícita en la seqüència de la resurrecció d'"Ordet" de Dreyer, una pel·lícula - diu Borrell - que "no he estat capaç de tornar-la a veure, m'emociona massa". En tot cas, un testimoni d'aquella vitalitat que asenyalàvem en l'artista.

Així mateix, assistim, com deia, a

una altra dimensió de Borrell: la música. Una dimensió que es plasma en els tres aiguaforts de la carpeta que esmentàvem, "Trànsit boreal", carpeta que es completa amb una partitura i una gravació de Josep Maria Mestres-Quadreny i un text de Manuel Guerrero, feta en homenatge a l'amic comú Joan Brossa. Així com podem admirar el traç i l'execució impecables dels tres aiguaforts de Borrell, no hem pogut escoltar la música de Mestres-Quadreny ni tampoc calibrar, doncs, les possibles correspondències entre l'obra d'amdós artistes (suggeriment a l'Acadèmia: perquè no poseu el CD durant l'exposició, com s'ha fet amb les pel·lícules?)

Hem dit "correspondències" i això ens porta immediatament al vers de Baudelaire: "entre olors, sons, colors, s'estableix consonància" del seu sonet "Correspondències". Un tema ja vell, que es remunta a Horaci i que ha estat estudiat per filòsofs i artistes: la correspondència de les arts, i que al segle passat fou tema preferent dels estudis d'Étienne Souriau, que hi dedicà tot un llibre amb un extens capítol sobre les relacions entre música i arts plàstiques. En un altre llibre, aquest sobre música, el director Leopold Stokovski comparava la pintura de Van Gogh amb la música de Txaikovski o la de Gauguin amb la de Ravel... Podrem comparar el traç de Borrell amb el so de Mestres-Quadreny?

Mesurem, doncs, aquesta visió de Borrell en tres dimensions que ens ofereix la nostra Acadèmia ■